

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESARESCU**

REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU**

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla.	45 lei
6 luni	20
3 luni	10
Străinătate: 50 lei pe an. 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, **CALEA RAHOVEI**—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Inspectorii Judecătorești, de d-l *N. C. Schina*.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație, secțiuni-unite: *G. Penescu cu Niculae H. Ciarcac*;

Tribunalul Ilfov, secția comercială: *Costache Tudorache cu Soc. «Dacia-România»*;

Tribunalul Tulcea: *Dîmciu Petruș cu Ușer Leibovici*.

Inspectorii judecătorești

Instituțiunea inspectorilor judecătorești, creată prin noua lege de organizare judecătorească, a dat loc la discuții foarte pasionate; de oarece, (deși fără teme) s'a considerat ca periculoasă și jignitoare prestigiului magistratului o supraveghere continuă și efectivă pe care Ministrul de justiție este în măsură a o exercita prin inspectorii alipiți pe lângă departamentul său.

Articolul 64 din legea de organizare judecătorească sună astfel:

«Inspectorii, pe lângă orice alte însărcinări ce li s'ar da prin legi, sunt datori: să inspecteze la intervale cât se poate de apropiate autoritățile pentru cari sunt numiți și serviciile auxiliare dependente de ele; să observe lucrările lor, modul cum magistrații și funcționarii judecătorești aplică legile și-și îndeplinesc îndatoririle profesionale; să semnaleze greutățile ce s'ar întâmpină, fie în aplicarea legilor, fie în mersul instituțiilor juridice; să propue măsurile de îndreptare ce ar crede necesare; să raporteze ministerului orice abatere de la datorie ar constată din partea personalului judecătoreesc și, în genere, să execute orice însărcinare li s'ar da de minister cu privire la autoritățile judiciare pentru cari sunt numiți».

Aceia cari, censurând a priori instituirea inspectoratului în magistratură, i-au adus, între altele, învinuirea că ar avea un caracter inchi-

torial, opunând că magistratului trebuie să i se garanteze deplina libertate de acțiune pentru a putea distribui justiția în afară de orice presiune lăaturalnică, și că controlul efectiv și continuu făcut prin inspectorii îl pune în nesiguranță și tinde să strîbe prerogativele pe cari inamovibilitatea le acordă.

Faptul de a înregistra o afirmațiune fără a examina valoarea ei este o dovadă că cei mai mulți sunt dispuși a crede prea ușor lucrurile; ori acestora socot că trebuie să le opunem teoria dogmatică, singura care permite spiritului omenească a pătrunde și intră în posesiunea adevărului. Pentru a se putea dar judeca și aprecia roadele pe cari le-a dat instituirea inspectoratului trebuie să ne referim la ceva sigur, la date ce pot fi controlate și acestea nu pot fi decât rapoartele inspectorilor judecătorești, de oarece acestea, și numai acestea, furnizează materialul pe care spiritele luminate și fără idei preconcepute se pot sprijini pentru a judeca oportunitatea sau utilitatea creerii unor funcționari speciali chemați să inspecteze autoritățile judecătorești și serviciile auxiliare dependente de ele. Primele rapoarte ale inspectorilor, fără excepțiune, afirmă utilitatea măsurilor de inspecțiune și cele ulterioare constată îndreptarea rețelor semnalate în primele rapoarte; și o experiență de mai bine de un an n'a dovedit numai că creațiunea inspectoratului n'a fost o măsură inchișitorială, dar, din contră, a pus în contact direct pe Ministrul justiției cu întreaga magistratură a țării, cece a permis, pe de o parte, a-l încunoștința de nevoile de tot felul atât ale autorităților judecătorești cât și acelea ale auxiliarilor dependente de ele (și în favoarea cărora în scurt timp, se vor lua serioase măsuri de îmbunătățire) iar, pe de altă parte, l-a mai pus în măsură a se asigura de capacitatea și însușirile profesionale ale tuturor magistraților.

Dovada cea mai evidentă că instituțiunea in-

cedura indicată în legea asupra drepturilor proprietarilor, apoi, nu mai rămâne îndoială că locatarul poate să fie citat la imobilul închiriat, după cum aceasta rezultă din ultimul alineat al art. 4 din sus citata lege, care prevede că locatarul este considerat ca având domiciliu obligatoriu la imobilul închiriat sau arendat, dispozițiune care, fiind generală, nu poate fi restrânsă numai la timpul cât durează contractul de locațiune; Că din toate aceste puncte de vedere, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cel'alt mijloc relativ la violarea art. 140 din procedura civilă, Curtea, casează, etc.

OBSERVAȚIUNE.—Această deciziune a Inaltei Curți de casație a fost pronunțată în secțiuni-unite în ziua de 10 Iunie curent, după ce mai întâi la secțiunea III-a, unde fusese repartizat recursul, Inalta Curte se pronunțase de două ori în divergență de opinii.

Am luat parte la desbateri ca avocat al intimatului și atât de adânc am rămas impresionat la pronunțarea acestei decizii, încât n'am mai avut răbdarea să aștept redactarea ei, și am dat publicității un articol în care-mi expuneam părerea mea;—(a se vedea ziarul «Minerva» No. 543 din 22 Iunie 1910)—pentru că spuneam atunci: «oricât de magistral ar fi redactată acea deciziune, și oricât s'ar încerca cineva să dea motivele ce se vor așterne o aparență de legalitate, totuși, pentru mine rămâne neclintită convingerea că s'a dat o greșită interpretare art. 4 din legea proprietarilor».

În acest moment am sub ochi motivele deciziei Inaltei Curți, pe cari le-am citit cu cea mai mare atențiune și trebuie să mărturisesc că dacă în privința redacțiunii, deciziunea este la adăpost de orice critică, convingerea mea tot atât de neclintită rămâne, că interpretarea ce s'a dat legii proprietarilor în general și art. 4 în special, nu e conformă nici cu textul legii, nici cu intențiunea legiuitorului; încă odată o repet: aceasta cu tot respectul pe care-l am și l voi purta totdeauna față de cea mai înaltă instanță judecătorească din țară.

La expunerea faptelor făcute în deciziunea Inaltei Curți, am să adaog numai, că cartea de judecată a judelei de ocol, a fost dată *pe baza neprezentării chiriașului C. la interogatoriu*; lucru care se explică foarte ușor prin aceia că nu primise nicio citație, ea fiind afișată la vechiul domiciliu.

Înainte de a intra în examinarea cesțiunii din punctul de vedere al principiilor de drept, nu mă pot opri de a arăta în câteva cuvinte situațiunea extraordinară de gravă ce se crează pentru chiriași, în urma jurisprudenței consacrată prin această deciziune de către Instanța noastră supremă—și notați bine, că e vorba de o jurisprudență stabilită de secțiunile-unite.

În prima linie, se deschide câmp larg proceselor intentate cu rea credință, căci ce e mai simplu, decât să acționezi pe un fost chiriaș pentru plata unor reparațiuni imaginare și să l chemi la interogatoriu, îndeplinind procedura la un domiciliu pe care l-a părăsit de cine-știe cât timp. De azi înainte, timp de 30 de zile, chiriașul nu va mai putea fi sigur de avutul său, și totdeauna va sta sub amenințarea executărei unei hotăriri obținută prin surprindere contra sa, de către un proprietar al imobilului pe care l-a ocupat în cine-știe ce colț al țării, acum 5, 10, 15—30 ani; pentru-ă în legea proprietarilor neexistând o prescripțiune specială, acțiunea aceasta a proprietarului pentru plată de reparațiuni, se prescrie conform dreptului comun prin 30 de ani.

Dar, spunea d-l Procuror-general în concluziunile puse: «chiriașul nu are de ce se plânge, pentru că art. 49 din lege, îi dă dreptul de a intenta acțiune pe cale principală în daune, contra proprietarului care l'ar executa pe nedrept». Slabă consolație! Cu alte cuvinte, tu chiriașule n'ai dreptul să te plângi că proprietarul poate să obțină o hotărire prin surprindere contra ta; lasă-l să te execute, lasă-l să-ți vânda averea, și numai după aceea, du-te și fă acțiunea în daune interese contra unui proprietar, care în majoritatea cazurilor poate să fie insolvabil și al cărui imobil de multe ori poate să fie gata a se prăbuși sub greutatea ipotecilor de care este grevat.

În punctul de vedere al principiilor de drept: Cum vedem, inalta Curte chemată să se pronunțe asupra sensului și întinderii aplicațiunii art. 4 din legea proprietarilor, prin deciziunea dată, stabilește că domiciliul locatarului continuă a fi obligatoriu la imobilul închiriat ori arendat, și după expirarea contractului de locațiune; pentru: 1) din combinațiunea art. 1, 3, 7, 10, 11 și 15 din lege, rezultă că pentru toate drepturile ce isvorăsc din contractul de locațiune, între cari și acelea relative la reparațiuni, proprietarul este în drept să facă uz de această lege specială; 1) 2) prin nici un text din legea proprietarilor, nu se prevede că acest drept este limitat numai pe timpul duratei contractului de închiriere sau arendare și nu există în lege nici o dispozițiune specială, care să distingă între cazul când contractul este în vigoare sau a expirat; 3) aceasta este interpretarea conformă cu scopul și intențiunea legiuitorului; și în fine, 4) dispoziția art. 4 fiind generală, nu poate fi restrânsă numai la timpul cât durează contractul de locațiune.

Dela început, câtă să fim bine fixați asupra

¹⁾ Inalta Curte de casație secția I se pronunțase deja la 25 Mai 1909 că pentru plata de reparațiuni, proprietarul poate face uz de această lege specială și după expirarea contractului.

următoarelor puncte: 1) *Că este vorba de o lege specială și ca atare de strictă interpretare*; — 2) *Că această lege, — după cum însăși titulatura sa o spune — regulează raporturile dintre proprietari și chiriași rezultând din contractele de închiriere și arendare*; — 3) *Că numai în virtutea acestor contracte, o parte are calitatea de proprietar, iar cealaltă de chiriaș; — din momentul ce contractul de închiriere a încetat de a mai avea ființă, legământul juridic dintre părți este distrus și una rămâne fostul proprietar, iar cealaltă fostul chiriaș.*

Examinând dar sensul și întinderea aplicațiunii art. 4 din legea proprietarilor, trebuie să ne întrebăm: 1) După expirarea contractului de închiriere, proprietarul mai poate face uz de această lege specială contra fostului chiriaș?; și 2) dacă după expirarea acestui contract, fostul chiriaș, mai continuă încă a avea domiciliul obligatoriu la imobilul închiriat sau arendat cum glăsuște ultimul aliniat al art. 4?

Răspund fără hesitare la ambele întrebări: Nu! de o mie de ori nu! După expirarea contractului de închiriere, nici legea specială a proprietarilor nu se mai poate aplica, și nici domiciliul obligatoriu al chiriașului nu mai poate fi la imobilul închiriat sau arendat.

Și iată cari sunt motivele mele trase: din litera legii, din scopul ei, din spiritul și din intențiunea legiuitorului:

Se știe de toată lumea, că această lege specială a fost votată de Corpurile noastre legiuitoare în anul 1903, sub impresiunea marei deprecieri la care ajunsese la noi proprietatea funciară; și iarăși toată lumea e de acord că, legiuitorul nostru, în dorința de a lua măsuri cât mai eficace pentru garantarea drepturilor proprietarilor, a alcătuit în pripă o lege și defectuoasă și foarte draconică în același timp, față de chiriași. E drept că intențiunea legiuitorului atunci, a fost ca să ocrotească pe proprietari contra chiriașilor răi de plată, dar nu cred și nici nu se poate presupune un singur moment, că a trecut vreo dată prin mîntea legiuitorului, ca să ridice chiriașului chiar și dreptul de a se apăra, acest drept sacru pe care l'a acordat până și criminalilor ordinari. Încă odată zic nu! aceasta nu e posibil pentru că ar fi într'adevăr o monstruoasă, și nu putem atribui intențiunii legiuitorului astfel de monstruoșități.

Dar să vedem în definitiv, dacă din litera legii, din scopul ei, și din întreaga ei economie, se poate trage o astfel de interpretare, oricât de judicioasă ar fi ea.

Art. 4 ultimul aliniat, care ne interesează, sună așa: «Locatarul, sub-locatarul, cesionarul contractului, sunt considerați ca având domiciliul obli-

gatoriu la imobilul închiriat sau arendat». Legea nu o spune până când, și nici nu era nevoie să o spună, pentru că după cea mai elementară logică, când zici locatar sau chiriaș, înțelegi totdeauna pe actualul locatar sau chiriaș, care continuă a fi legat printr-un contract de închiriere încă în vigoare; iar nici de cum pe fostul locatar sau fostul chiriaș. Vedem dar, că acest art. 4 nu e atât de general și că prin forța lucrurilor, și prin chiar felul redacțiunii sale, făcând distincțiune între actualul și fostul chiriaș, distinge neapărat și între contractul în vigoare și cel expirat.

Nimeni nu contestă că acțiunea proprietarului pentru despăgubirea depreciațiunii imobilului, derivă din contractul de locațiune; căci acest lucru chiar de nu era prevăzut în legea proprietarilor, el rezultă în mod categoric din principiile dreptului comun (art. 1431 și 1432 din codul civil); dar nu de aceasta e vorba; chestiunea e, dacă legea specială a proprietarilor, se mai poate aplica și după expirarea contractului de locațiune. Ei bine, din combinațiunea textelor citate în deciziunea Inaltei Curți, dacă se examinează cu atențiune și li se dă adevăratul lor înțeles, se va vedea: din termenii întrebunțați, din modul cum trebuiesc citate părțile, cu termenele scurte arătate, cercetările ce trebuiesc făcute contradictoriu cu părțile și cari cercetări, cum o spune art. 6 au puterea dată de art. 66 bis din proced. civilă, etc., se va vedea zic, clar și lămurit că este vorba de acțiunile exercitate și drepturile stabilite, pe timpul cât contractul de locațiune e încă în vigoare.

Și să nu se spună că ar trebui un text special în lege care să prevadă că dreptul proprietarului este limitat numai pe timpul duratei contractului de locațiune, pentru că acest text este legea însăși în tot complexul ei.

De intențiunea legiuitorului nu mă mai ocup, pentru că am demonstrat cred, cu suficiență, că nu i se poate atribui intențiunii lui o astfel de interpretare.

Acestea sunt cuvintele pentru cari cred că, Inalta Curte, în deciziunea ce adnotăm nu a dat interpretarea justă art. 4 din legea proprietarilor.

C. Ștefănescu
Avocat

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 15 Iunie 1910

Președinția d-lui ANDREI RĂDULESCU președinte

Costache Tudorache cu Societatea «Dacia-România»

Sentința No. 689

Prescripție. — Scurtarea termenului prescripțiunii de către părți pentru convențiune. — Dacă prin aceasta se atinge ordinea publică. — Dacă schimbă natura prescripțiunii.

Daune — Constatarea daunelor provenite din incendiu. — Fixarea lor de un împuternicit al Societății de asigurare cu rezerva ca recunoașterea și lichidarea daunelor se va face de Societate. — Dacă aceasta constituie o recunoaștere a dreptului daunatului și dacă prescripția poate fi întreruptă prin aceasta, sau prin diferite cereri ale daunatului adresate Societății — Clauzele imprimate cu litere mici din polița de asigurare. — Validitatea lor când nu sunt contrarii ordinii publice. (Art. 945 și 954 din codul comercial).

1. Dacă părțile prin convențiunea lor au scurtat termenul prescripției prin aceasta n'au atins ordinea publică, care suferă numai când părțile prelungesc termenul, căci atunci prin această prelungire s'ar putea ajunge ca procesele să nu se mai termine, prescripția să fie desființată iar într'un mod indirect s'ar renunța la ea, ceace oprește formal art. 1838 din codul civil, lucru care nu se întâmplă prin scurtarea termenului când părțile nu fac decât grăbesc ajungerea scopului pentru care e înființată prescripția.

2. Clauza prin care părțile au scurtat termenul prescripției fiind valabilă și neschimbându-i natura, prescripțiunea de 6 luni coprinsă în polițele de asigurare este o adevărată prescripțiune a cărei întreprindere se regulează după dispozițiunile codului civil și ea nu poate fi întreruptă în alt chip.

3. Constatarea daunelor cauzate de un incendiu, făcută de către un împuternicit al societății de asigurare și fixarea despăgubirilor cu rezerva formală ca recunoașterea definitivă și lichidarea se va face de către societate, nu este o recunoaștere a dreptului daunatului și ca atare, prescripția nu poate fi întreruptă prin aceasta.

4. Diferitele reclamațiuni adresate de către daunat societății de asigurare, pentru a fi despăgubit, nu întrerup prescripțiunea.

5. Clauzele imprimate cu litere mici în polițele de asigurare, într'un caz sunt contrarii ordinii publice și bunelor moravuri sunt perfect valabile și obligatorii pentru părți.

Tribunalul.

Asupra apelului introdus de Costache Tudorache din satul Brădești, jud. Tutova, prin petițiunea înregistrată la No. 22.804 din 3 Octombrie 1909 contra cărții de judecată No. 1533, pronunțată de judecătoria ocol. II București, la 30 Septembrie 1909;

Având în vedere că prin acea carte de judecată s'a respins ca prescrisă și nesusținută acțiunea lui Cost. Tudorache prin care cere ca Societatea de asigurare «Dacia România» să fie obligată a-i plăti suma de 1400 lei plus procent și cheltuieli de judecată, ca daună ce i s'a pricinuit prin arderea în noaptea de 8-9 Ianuarie 1909 a unei mori ce era asigurată la Societate;

Având în vedere actele din dosar susținerile și concluziile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că, în fapt, se stabilesc următoarele: Prin polița No. 294.851. Costache Tudorache asigură la 12 Aprilie 1908 pe 7 ani la Societatea «Dacia România», moara din satul Brădești, jud. Tutova împreună cu accesoriile ei. Numital arată în poliță că moara lucrează continuu, funcționează și va funcționa tot timpul cât durează asigurarea. Intre condițiunile generale de asigurare se prevede între altele în cap. V, § 3 și că dacă stabilimentele industriale ar înceta de a lucra, asiguratul sau cei în drept trebuie să notifice în scris Societății evenimentul în timp de 3 zile după ce s'a produs. Dacă nu i se fac aceste declarațiuni ca astfel societatea să uzeze de disp. paragr. 5, cap. V, asigurarea se suspendă față de asigurat de drept, fără punere în întârziere prin simplă trecere a termenului

fixat pentru declarațiune. Dela 18 Mai 1908 din ordinul autorităților, moara n'a mai funcționat pentru că locomobila fiind veche se temeau de vreo explozie. Reparând locomobila asiguratul a făcut o probă la 20 Decembrie 1908, pentru a-i vedea puterea și de atunci, nepermițându-i-se încă, n'a mai lucrat. În noaptea de 8/21-9/22 Ianuarie 1909, pe când numital lipsea de acasă, moara a luat foc, nu se știe din ce cauză, și au ars obiectele asigurate și locomobila care era neasigurată La 11 și 13 Ianuarie 1909 delegatul Societății a constatat că daunele se ridică la suma de lei 1291 Cerând societății să fie despăgubit, Societatea îi răspunde la 2 Martie 1909 că paguba nu cade în sarcina ei, de oarece moara a încetat de a funcționa din Iunie 1908 și nu i s'a comunicat la timp acest fapt. În urmă la 31 August 1909 daunatul intențiază acțiunea ce se judecă azi;

Având în vedere că intimata susține că acțiunea este prescrisă în baza par. 17 de sub capit VIII din condițiunile generale de asigurare;

Având în vedere că după acel paragraf, prin derogare formală de la art. 954, al. 2 din codul comercial, acțiunea pentru constatare de daune sau pentru plata de despăgubiri se prescrie fără punere în întârziere prin trecere de șase luni de la ziua sinistrului;

Considerând că dacă părțile au scurtat prin convențiunea lor termenul prescripției prin aceasta n'au atins ordinea publică care suferă numai când părțile prelungesc termenul, căci atunci prin această prelungire s'ar putea ajunge ca procesele să nu se mai termine, prescripția să fie desființată prin învoiala părților, iar într'un mod indirect s'ar renunța la prescripție, ceace oprește formal art. 1838 din codul civil, lucru care nu se întâmplă prin scurtarea termenului când părțile nu fac de cât grăbesc ajungerea scopului pentru care e înființată prescripția;

Că această clauză a scurtării termenului fiind valabilă și neschimbând întru nimic natura prescripției, urmează ca prescripția de 6 luni, stabilită de părți, nu este o decădere convențională, ci o adevărată prescripțiune;

Considerând că fiind o adevărată prescripție, conform art. 945 din codul comercial, întreprinderea ei se regulează după dispozițiunile codului civil, adică poate fi întreruptă și prin recunoașterea de către debitor a dreptului celui în contra cărui prescrie;

Considerând că deși împuternicitul Societății a constatat paguba la 11 Ianuarie 1909, dar de la începutul procesului său verbal «declară daunatului că constatăriile au de scop a cerceta mărimea pagu și împrejurările daunei, însă recunoașterea ei definitivă și fixarea despăgubirii rămâne rezervată Direcțiunii generale din București», iar în procesul-verbal de la 13 Ianuarie de fixarea despăgubirii spune că «lichidarea s'a făcut sub rezerva aprecierii onor Direcțiunii generale, de oarece moara a fost în neactivitate de 8 luni sau de la Iunie 1908, deci a făcut numai o constatare și n'a recunoscut cum pretinde apelantul, dreptul numitalului la vreo despăgubire, ci a declarat lămurit că numai Direcția va face sau nu această recunoaștere, ceace a aceasta n'a făcut;

Considerând că din aceea că o societate de asigurare a delegat pe cineva să constate daunele, cauza sinistrului și să fixeze despăgubirile, făcând însă toate rezervele, nu se poate deduce că societatea ar fi recunoscut drepturile daunatului pentru că ea n'a făcut de cât cercetări de cari să se servească pentru a recunoaște ori nu dreptul celui păgubit, și dacă aceste cercetări ar fi socotite ca recunoașteri, atunci o societate de asigurare sau ar trebui să nu mai facă asemenea cercetări de teamă de a nu-i fi socotite ca recunoașteri, supunându-i-se astfel dreptul de a cerceta pentru a putea lua o hotărâre, sau ar fi expusă să i se considere ca recunoașteri orice cercetări de acest fel ce ar face, suprimându-i-se cu acest chip dreptul de apreciere, și atrăgând

după ele intreruperea prescripției; că de altfel pentru a preîntâmpina asemenea discuții s'a prevăzut expres în par. 10 de sub cap. VII din polița de asigurare că: «Nici constatarea daunei, nici expertiza și nici chiar plata despăgubirii, nu prejudică întru nimic drepturile și excepțiunile ce societatea ar avea a invoca contra asiguratului, pe baza legii sau a condițiilor de asigurare»;

Considerând că chiar dacă această operațiune ar fi socotită ca o recunoaștere, acțiunea tot e prescrisă pentru că acea lichidare făcută la 13 Ianuarie a sters orice prescripțiune începută înainte de această dată, dar cele 6 luni s'au împlinit la 13 Iulie, în vreme ce acțiunea a fost introdusă la 31 August 1909;

Că societatea n'a recunoscut dreptul lui C. Tudorache nici prin scrisoarea din 2 Martie 1909 în care răspunzând unei scrisori a numitului din 17 Februarie îi spure ceace îi comunicase încă de o lună, anume că paguba nu cade în sarcina societății, de oarece moara a încetat să funcționeze în Iunie 1908, fără a se aduce acest fapt la cunoștința societății spre a se pronunța dacă față cu acea schimbare menține asigurarea constatându-se prin convenitul supliment sau dacă o socotește eșită din vigoare;

Că nici din răspunsul ce avea să dea Societatea «Dacia-România» la interogatorul admis de judecătoria de ocol nu rezultă o recunoaștere a dreptului daunatului, căci și în partea dela punctul care se află în acel interogator și lipsește în cel dela tribunal, Societatea spune că delegatul ei a evaluat mărimea daunei, însă cu reserva expresă că direcțiunea să aprecieze vre-o despăgubire d-lui Tudorache Guță cu împrejurările că moara a stat mult timp în nefuncțiune fără a încunoștiința Societatea despre aceasta;

Având în vedere că de nicăeri nu rezultă că această prescripție al cărui termen s'a scurtat de părți ar putea fi intrerupt și prin alte mijloace decât cele prevăzute de codul civil;

Considerând că chiar dacă s'ar socoti această prescripție ca o prescripțiune specială, întrucât părțile n'au prevăzut alte mijloace speciale de intrerupere, nu se pot admite altele decât cele din codul civil, între care nu intră și diferitele reclamațiuni ce daunatul ar fi adresat societății;

Că dacă s'ar admite că prescripția poate fi intreruptă prin acest fel de reclamațiuni, s'ar ajunge ca prescripția să nu se mai împlinească nici odată, căci păgubitul n'ar avea decât ca din când în când, înainte de a se împlini 6 luni să adreseze o reclamațiune societății sau de nu i-a adresat să stabilească cu martori că a reclamat, iar soc. să nu poată face nimic pentru a opri aceste reclamațiuni și astfel, o prescripție pe care părțile au înțeles s'o facă mai scurtă decât cea legală pentru terminarea cât mai repede a litigiilor, să devie nesfârșită;

Că, prin urmare, reclamațiunile ce se constată din scrisoarea dela 2 Martie ca apelantul C. Tudorache a adresat Societății n'au putut intrerupe prescripția.

Că întrucât se constată existența acestor reclamațiuni fără efect de altfel pentru intreruperea prescripției, este inutil a se mai admite proba cu martori pentru a se dovedi că s'a reclamat Societății.

Că de alimteri dacă apelantul ar fi găsit că are drept la despăgubiri după refuzul categoric al Societății dela 2 Martie 1909, s'ar fi adresat justiției;

Că din toate acestea stabilindu-se pe deplin că incendiul a avut loc la 8/9 Ianuarie 1908, că acțiunea s'a intentat la 31 August 1909 și că prescripția n'a fost intreruptă, urmează ca acțiunea de față este prescrisă.

Având în vedere că chiar admițându-se că acțiunea nu e prescrisă, ea trebuie respinsă ca nefondată pentru următoarele considerațiuni:

Având în vedere că prin polița de asigurare a declarat că moara va funcționa continuu;

Având în vedere că în conformitate cu par. 3 de sub cap. V dacă stabilimentul a încetat să lucreze asiguratul

trebuie să notifice înscris societății evenimentul în timp de 3 zile după ce s'a produs, iar Societatea conf. art. 5 de sub același capitol avea dreptul său să rezilieze asigurarea prin scrisoarea recomandată sau să o menție prin emiterea unui supliment, iar după § 6 al capitol. dacă nu s'a făcut o asemenea declarațiune asigurarea se suspendă față de asigurat de drept, fără punere în întârziere prin simpla trecere a termenului fixat pentru declarațiune;

Considerând că în ce privește clauzele imprimate cu litere mici în polițele de asigurare intru cât nu sunt contrarii ordinii publice și bunelor moravuri, ele trebuie socotite ca perfect valabile și obligatorii pentru părți; că dacă asiguratul pretinde că nu le-a citat are a-și reproșa și această neglijență; că dacă le-am declara nevalabile ar însemna să modificăm fără nici un motiv voința părților și să desființăm toate garanțiile pe care le ia societatea în asemenea contracte tocmai pentru a evita diferite discuțiuni și a nu fi supusă la calea dreptului comun;

Având în vedere că în speță din certificatul No. 199/909 al Primăriei com. Brădești jud. Tutova se constată că moara lui C. Tudorache a funcționat neintrerupt până la 18 Mai 1908 când a fost închisă de comisiunea pentru salubritatea publică și dela acea dată a fost pusă în reparație de proprietarul ei, iar cu 2-3 zile înainte de incendiu a fost pusă din nou în funcțiune spre a i se face proba; că și daunatul recunoaște acestea cu deosebire numai că moara ar fi încetat să funcționeze în Iunie 19 8, iar nu la 18 Mai;

Având în vedere că nu se dovedește că numitul ar fi comunicat în scris soc. încetarea funcționării că din moment ce convenția părților era să se notifice în scris nu se poate face dovada notificării prin martori și deci cererea apelantului de a i se admite această probă trebuie respinsă;

Considerând că desi clauzele imprimate cu litere mici în polițele de asigurare trebuiesc interpretate ca în orice convențiune cu bună credință, desi clauza încetării de a funcționa nu trebuie înțeleasă în sensul că asigurații trebuie să anunțe societatea în fie care seară de încetarea lucrului, dar în speță nu mai poate fi vorba de interpretare cu rea credință când asiguratul nu notifică societății încetarea funcționării din Iunie 1908 până în Ianuarie 1909; că odată ce părțile în convenția lor au specificat că simpla necomunicare a încetării funcționării atrage suspendarea asigurării, nu se poate stabili de judecată distincțiunii din faptul că motorul era asigurat ori nu, sau dacă societatea a suferit ori nu un prejudiciu;

Considerând că intru cât asiguratul n'a notificat în scris încetarea funcționării, asigurarea s'a suspendat față de asigurat de drept fără punere în întârziere, prin simplă trecere a termenului pentru declarațiune și deci asiguratul nu mai are drept la despăgubiri;

Că deci acțiunea lui trebuie respinsă ca nefondată, și că așa fiind apelul trebuie respins ca nefondat;

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată tribunalul le fixează la suma de lei 20;

Pentru aceste motive, tribunalul respinge apelul, etc.
(ss) Andrei Rădulescu; L. Ștefănescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TULCEA

Audiența dela 3 Noembrie 1909

Președenția d-lui D. DUMITRESCU, președinte

Dimitrie Petruș cu Ușer Leibovici

Sentiința civilă 307

Achiesare. — Hotărâre care coprinde analarea unui sechestru și daune. — Dacă în cazul când partea condamnată se execută în privința daunelor, mai poate apela partea din hotărâre privitoare la anularea sechestrului. — (Art. 317 din Proc. civilă).

După art. 317 din Proc. civilă, partea care a dat mulțumire în scris pe o hotărâre, sau care a executat-o de bună voie, nu mai are dreptul a o apela.

Prin urmare, dacă dispozitivul unei sentințe cuprinde anularea unui sechestr și daune, partea executându-se în privința daunelor nu mai poate apela partea favorită la desființarea sechestrului, întru cât aceste două părți formează o singură cerere, care nu se poate despărți.

S'au ascultat d-l avocat D. I. Mateescu-Buzău, din partea apelantului și d-l avocat D. Honitescu, din partea intimatului.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Dimciu Petruș în contra cărții de judecată No. 511 din 6 Iulie 1909 a judecătoriei rurale ocolul Tulcea, dată în proces cu Ușer Leibovici asupra unei contestațiuni;

Considerând că în actele state în dosar și susținerile părților rezultă următoarele:

Dimciu Petruș apelantul urmărind pe Neșu Stefcoc intervine și se aplică un sechestr asigurător asupra unor saci cu făină ce se pretindeau că sunt ai lui Stefcoc și care se găseau la Ușer Leibovici. Se face contestație de Leibovici la judecătorul de ocol, care îi dă câștig de cauză admitând contestația, dispunând ridicarea sigiliilor și condamnând pe Dimciu Petruș la 100 lei daune și 20 lei cheltueli de judecată. În aceeași zi 6 Iulie 1909 se face apel de Dimciu Petruș și intervine și o chitanță cu aceeași dată, dată de Leibovici lui Dimciu Petruș din care se constată că Ușer Leibovici a primit dela Dimciu Petruș suma de lei 120 daune și cheltueli de judecată ce fusese condamnat de judecătoria ocolului Tulcea în ziua de 6 Iulie în contestația făcută contra sechestrului asigurător, carte de judecată dată cu execuție provizorie;

Considerând că incidentul ridicat este:

Dimciu Petruș executând de bună voie cartea de judecată nu mai are dreptul de a o apela conform art. 317 din Procedura civilă;

Considerând că din cele expuse mai sus rezultă în mod clar că de bună voie a executat dispozițiunile cărții de judecată prin plata daunelor și a cheltuelilor de judecată și deci, conform citatului text de lege, apelul urmează a fi considerat ca inadmisibil;

Considerând că se obiectează că Dimciu Petruș a executat numai în parte hotărârea și că are tot dreptul a o apela pentru celelalte capete: cine este proprietarul făinei;

Considerând că, în adevăr, art. 317 din Proc. civilă prevede în partea sa finală că partea care a executat hotărârea tribunalului în parte, va putea face apel pentru celelalte capete din dispozitivul hotărârii neexecutate; ori, acest text își are aplicarea numai când sunt mai multe capete de cerere, distincte, independente unele de alte și acestea în baza principiului *tot capita, tot sententia*; ori în speța noastră litigiul se referă numai la proprietatea făinii și daunele dacă s'au acordat nu sunt un nou cap de cerere, ci o consecință a pierderii reclamațiunii, astfel că nu se poate despărți, fiind o singură cerere în acțiune, căci s'ar putea ajunge prin admiterea apelului în această speță la hotărâri contradictorii adică: admitându-se apelul lui Dimciu Petruș, și câștigând proprietatea făinei cum s'ar putea explica plata daunelor pentru un lucru asupra cărui a fost constatată judecătoreștii proprietar; Că așa fiind incidentul se găsește fondat și ca atare urmează a fi admis și în consecință a se respinge ca inadmisibil apelul de față;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată cerută de intimat asupra căreia apreciind se fixează la suma de lei douăzeci;

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte, tribunalul admite incidentul, etc.

Opiniune

Dimciu Petruș pentru asigurarea plății sumei de 700 lei cu procente și spese pentru care intentase acțiune cambială în contra lui Neșu Stefcoc la judecătoria ocolului Tulcea (petițiunea înreg. la No. 6320/909) cere la aceeași judecătorie (petițiunea înreg. la No. 6321/909) a se înființa un sechestr judiciar asupra averii mobiliară a numitului și judecătoria prin încheierea din 1 Iulie 1909 încuviințând această cerere a dispus (No. 10177/909) a se înființa acest sechestr asigurător prin poliția Babadag, care prin procesul-verbal din 2 Iulie 1909 a aplicat sechestrul asigurător asupra a treizeci și șase saci cu făină de grâu No. 8 «Marca fabricii Violatos & Walerianos din Brăila» aflați la prăvălia lui Ușer Leibovici după str. Carol, unde i-a și lăsat pe loc sub Custodia lui;

În contra acestui sechestr asigurător Ușer Leibovici, sub cuvânt că făina este proprietatea sa, face contestație (petițiunea înreg. la No. 6455/909) și cere desființarea sechestrului asigurător cu execuție provizorie și 700 lei daune, iar judecătoria prin cartea No. 511 din 6 Iulie 1909 admite în parte contestația, anulează procesul-verbal menționat de sechestr și obligă pe Dimciu Petruș la 100 lei daune plus 20 lei spese către testatorul Ușer Leibovici cu execuție provizorie și apel;

În contra acestei cărți Dimciu Petruș face apel la tribunal (petițiunea înreg. la No. 13348 din 6 Iulie 1909) și tot în aceeași zi plătește numitului testator acei 120 lei daune și spese la care fusese obligat prin menționata carte (chitanța din 6 Iulie 1909) dela dosar, iar la 10 Iulie 1909 aceeași poliție în baza adresei aceleiași judecătorii No. 10490/909 desființează acest sechestr (procesul-verbal din 10 Iulie 1909);

În apel avocatul intimatului, ridică incidentul de neprimire al apelului, întru cât apelantul ar fi executat de bună voie cartea apelată;

Avocatul apelantului opune din contră că n'a executat-o de bună voie, ci forțat, și numai o parte din dispozițiunile aceste: cărți și anume, numai daunele și spesele de instanță căci cartea era cu execuție provizorie, și că prin aceasta n'a înțeles a renunța la dreptul apel;

Din economia legii privitoare la materie, în speță, din art. 317 din Proc. civilă rezultă clar «Că partea care a dat mulțumire înscris pe o hotărâre, sau care a executat-o de bună voie nu mai are dreptul a o apela» și că partea care a executat hotărârea numai în parte, va avea dreptul a apela pentru celelalte capete din dispozitivul hotărârii neexecutate; Ori în speță, dispozitivul cărții apelate cuprinde, după cum s'a arătat mai sus două capete: 1) Anularea sechestrului asigurător și 2) daune și spese de instanță și apelantul a executat numai al doilea capăt din acest dispozitiv al cărții apelate și șanune, numai acela privityor la daunele și spesele de instanță chiar când s'ar suposa că această executare a făcut-o de bună voie și s'ar executat și cellalt capăt din dispozitivul aceleiași cărți privitoare la anularea sechestrului asigurător, și nici n'a dat mulțumire înscris pe această carte, astfel că dânsul are tot dreptul să-și susție acest apel, căci nu poate fi decădere fără un text de lege mai ales că legea (art. 317 din Proc. civilă) îl îndreptățește formal să-și susție apelul pentru cellalt capăt din dispozitiv pe care dânsul nu l-a executat;

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge, etc.

Judecător (s) Tass: I Teodorescu

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București, sau să plătească la prezentare numai în mâna încasatorilor: I. RIVEANU pentru provincie; iar pentru Capitală vechiului încasator, sau ajutorului său C. PETCULESCU, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul ur matea, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.